

WARSZTATY „EDUKACJA PRZYRODNICZA W ŚRODOWISKU NATURALNYM”

Podglądali ptaki, lali wodę i tworzyli szkielety scenariuszy

Krzysztof Schwartz
NADLEŚNICZY
NADLEŚNICTWA
JAROCIN

Szanowni Czytelnicy

Deszczowy i chłodny maj sprzyja naszemu lasom. Ilość wilgoci w powietrzu i wody przenikającej do gleby wyraźnie poprawia kondycję drzewostanów. Gółym okiem widać (szczególnie z daleka) jak soczysta jest zieleń nie tylko młodych liści, ale i igieł sosen i świerków. Były tylko 2 pożary. Dla porównania w roku poprzednim do 15 maja wybuchło 11 pożarów. Ruszył sezon edukacyjno-wycieczkowy. Nauczyciele piszą scenariusze lekcji w terenie. Jest nadzieja, że nawet matematyki dzieci będą się uczyły wśród drzew, przynajmniej od czasu do czasu. Prom w Czeszewie kursuje od 1 maja regularnie od 8 rano do 18 wieczorem przez cały tydzień. Obsługuje go firma usługowa. Cena przeprawy w jedną stronę od osoby to tylko 1 zł. Można przeprawić na drugą stronę także samochód, ale już za 5 zł. Samochód można zaparkować przy przeprawie lub przy leśniczówce. Wyjechać można przez nowy most na Lutyni do Dębna. Gminy Nowe Miasto i Żerków próbują wypracować strategię wspólnych działań przyciągających turystów. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu ma już 90 lat. Z tej okazji 17 maja w Porąbnie spotkał się z korpusem nadleśniczych Dyrektor Generalny Lasów Państwowych. Poznańskie lasy państwowe są więc starsze o 5 lat od Lasów Państwowych pod zarządem Dyrekcji Generalnej. Jeśli do tego dodać, że Lech Poznań jest mistrzem Polski, a poznański stadion na mistrzostwa 2012 będzie gotowy do połowy lipca br. to nic tylko być dumnym z naszego regionu. Teraz jedynie czekamy na słoneczne ciepłe dni. Trzeba zacząć planować wakacje. Można je spędzić poznając dokładnie piękno i historię Wielkopolski.

Krzysztof Schwartz

Kilkudziesięciu nauczycieli przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i edukacji wczesnoszkolnej uczyło się, jak uczyć przyrody w terenie.

W Ośrodku Edukacji Leśnej w Czeszewie 26 i 27 kwietnia odbyły się warsztaty edukacyjne, skierowane do nauczycieli przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i edukacji wczesnoszkolnej. Zostały one podzielone na dwa różne bloki tematyczne (ptaki i woda). W pierwszym dniu goście mieli okazję spotkać się z przedstawicielami Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (Zakładu Biologii i Ekologii Ptaków) - Konradem Leniowskim, Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Kaliszu - Danutą Iwoną Grzanką oraz Nadleśnictwa Jarocin - Jakubem Wojdeckim i Hubertem Przybylskim. Omawiano m.in. podstawy programowe i prawne dla nauczycieli przeprowadzających lekcje w terenie oraz ciekawe rozwiązania i metody edukacji (z zakresu biologii ptaków) w ośrodku czeszewskim. Uczestnicy podzieleni na dwie duże grupy (po 25 osób) mieli okazję poznania ciekawych, nieraz nietatwych nowoczesnych metod prowadzenia edukacji przyrodniczo-ekologicznej. Zaprezentowane zostały rozwiązania nadleśnictwa do przeprowadzenia lekcji zarówno w terenie, jak i w izbach ośrodka. Duże zainteresowanie wzbudziły zainstalowane w budkach lęgowych mikrokamery do podglądania ptaków z ukrycia. Goście mogli również obejrzeć produk-

W terenie

cję filmową nadleśnictwa, przedstawiającą walory przyrodnicze i zadania ochroniarskie prowadzone na terenie Uroczyska Warta. Film stanowi także douzupełnienie dla prowadzących zajęcia z zakresu przyrody na własnym „podwórku”. Konrad Leniowski przedstawił multimedialną prezentację o ptakach zamieszkujących uroczysko - własnego autorstwa - przygotowaną do celów prowadzenia edukacji w ośrodku w Czeszewie.

Drugi dzień warsztatów został poświęcony tematyce wody, jej znaczenia, roli i ochrony. Uczestnicy zosta-

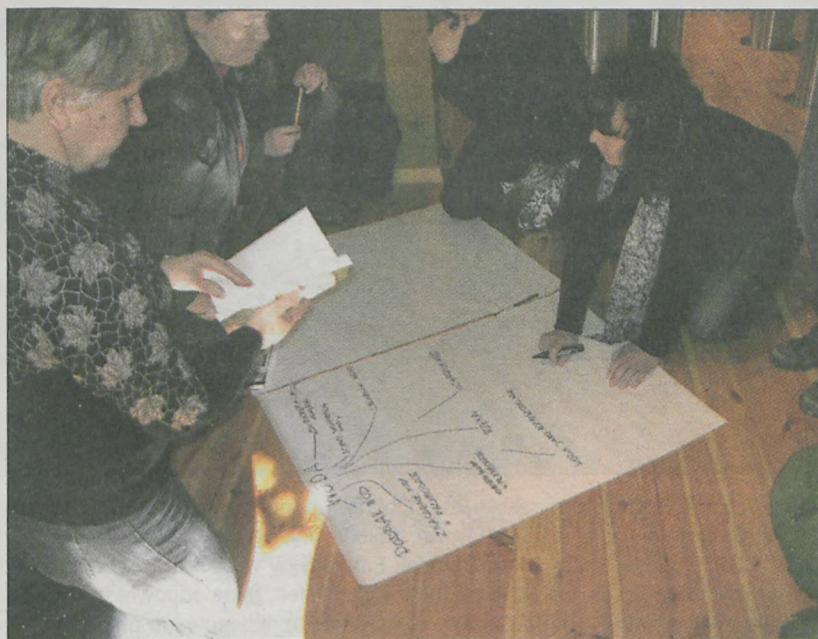
li oprowadzeni po instalacji „Rzeka”, służącej prowadzeniu aktywnej nauki dzieci poza typową salą lekcyjną. Przedstawiono zasadę działania wodnego placu do edukacji. Na poszczególnych przystankach nauczyciele musieli wykonać odpowiednie zadania. Padały konkretne pytania i odpowiedzi oraz propozycje rozwinięcia aktualnej oferty. Zaprezentowana została również makieta topografii uroczyska w jednej z sal wystawowych w budynku ośrodka. Goście mogli ponadto poznać historię obiektu oraz inne ciekawostki historyczne z okolic Czeszewa.

Kolejną i ostatnią pozycją warsz-

tatów była praca indywidualna w małych, liczących po 5-10 osób, grupach. Nauczyciele, kierując się wskazówkami koordynatorów spotkania, stworzyli wstępne szkielety scenariuszy zajęć lekcyjnych, jakie mogą być wykorzystane w dalszej edukacji.

Nadleśnictwo Jarocin pragnie gorąco podziękować wszystkim zaangażowanym w budowę wspólnego projektu oraz gościom za liczne przybycie i chętnie uczestnictwo we wspólnej pracy. Patronat medialny nad przedsięwzięciem objął portal poświęcony edukacji ekologicznej www.zielonalekcja.pl.

Przygotował: Jakub Wojdecki

Tworzenie scenariuszy

Zadania instalacji „Rzeka”

KALENDARIUM

- 24 maja - Europejski Dzień Parków Narodowych
- 29 maja - Rajd „Goślińskie Łoży”
- 30 maja - Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego
- 31 maja - Dzień Bociana Białego
- 1 czerwca - Światowy Dzień bez Papierosa
- 1 czerwca - Dzień Lasu i Zadrzewień
- 5 czerwca - Światowy Dzień Ochrony Środowiska Naturalnego
- 6 czerwca - Światowy Dzień bez Samochodu
- 11 czerwca - Festyn „Spotkanie z lasem”, Ośrodek Kultury Leśnej w Goluchowie
- 21 czerwca - Pierwszy dzień lata

Przygotował:
Jakub Wojdecki

W telegraficznym skrócie

**Targi INTERFORST 2010-11, Monachium
14-18 lipca**

To wydarzenie to Światowe Targi Leśnictwa i Techniki Leśnej połączone z naukowymi prezentacjami i specjalistycznymi wystawami. Miejsce imprezy jest jeden z najnowocześniejszych ośrodków targowych na świecie - Nowe Tereny Targowe w Monachium. Zagadnienia realizowane podczas targów to m.in.: odnowa i pielęgnacja lasów, ochrona lasów, maszyny i urządzenia do zbiórki drewna, składanie transportu leśnego, pojazdy terenowe i quady, zagadnienia turystyczno-wypoczynkowe oraz dział związany z ochroną lasu. Więcej informacji na temat imprezy można uzyskać pod nr tel. (22) 620-44-15, faks (22) 624-94-78.

Papier za sadzonkę drzewa

Zostaw papier, weź ze sobą sadzonkę drzewa. Po raz kolejny Lasy Państwowe wzięły udział w programie „Ekologiczna Polska”, którego organizatorem był dziennik „Polska The Times”. Leśnicy wspólnie z gazetą przeprowadzili akcję „Drzewo za makulaturę”. W dniach 23, 24 i 25 kwietnia w największych miastach Polski: Warszawie, Łodzi, Lublinie, Gdańsku, Poznaniu, Katowicach, Krakowie i we Wrocławiu - wymieniano papier za sadzonki. Każda osoba, która przyniosła do redakcji 5 lub 10 kg makulatury (w zależności od miasta), otrzymała od leśników jedną sadzonkę. Lasy Państwowe przygotowały na ten cel 31 tys. drzewek, głównie sosen i świerków. Przy stoiskach, gdzie były wydawane drzewka w zamian za makulaturę, Lasy Państwowe zorganizowały też swoje stanowiska edukacyjne. (www.lp.gov.pl)

W Wielkopolsce policzą czaple

Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” przeprowadza akcję „Inwentaryzacji kolonii lęgowych czapli siwych Ardea cinerea w Wielkopolsce”. To ważna i potrzebna inicjatywa, gdyż badania będą pierwszą w historii, wykonaną w ciągu jednego sezonu lęgowego, inwentaryzacją lęgowych czapli siwych na tym terenie. Pozwoli to na dokładne określenie liczebności i rozmieszczenie tego gatunku w regionie. Badane będą także różne zagadnienia związane z wybiórczością środowiskową. (Przemysław Wylegała, PTOP „Salamandra”)

SITLiD razem z UDT

8 kwietnia w Warszawie doszło do podpisania porozumienia o współpracy pomiędzy SITLiD (Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa) a Urzędem Dozoru Technicznego. Przyszła kooperacja z jednostką certyfikującą UDT-CERT polegać będzie na organizowaniu szkoleń w zakresie oceny zgodności urządzeń technicznych z wymaganiami przepisów, organizowanie szkoleń dotyczących Polskiego Systemu Certyfikacji Leśnictwa PEFC, badaniach i ekspertyzach technicznych. (Las Polski 8/2010)

Jak nie pielęgnować drzew

Organizatorem forum jest Międzynarodowe Towarzystwo Uprawy i Ochrony Drzew. Patronat objęli Dyrektor Generalny Ochrony Środowiska i Dyrektor Generalny Lasów Państwowych. W pielęgnacji drzew w Polsce pokutują jeszcze przestarzałe metody, szkodzące w rezultacie drzewom lub nawet powodujące ich zameranie. Należą do nich takie niewłaściwe praktyki, jak: przewiercanie pni, stosowanie impregnatów wysokiej toksyczności, pozabawianie drzew ich koron (tzw. ogławianie). Na Forum Współczesnych Metod Pielęgnacji Drzew prezentowane są skuteczne sposoby pielęgnacji i ochrony drzew. Konferencja odbędzie się 11 czerwca. Miejsce spotkania: Warszawa, gmach Ministerstwa Środowiska, ul. Wawelska 52/54. Więcej informacji pod adresem: biuro@polskieleznictwo.pl oraz pod tel. (77) 418-05-39. (www.lp.gov.pl/)

Zmora świętokrzyskich leśników

22 kwietnia w siedzibie Nadleśnictwa Kielce odbyło się spotkanie z inicjatywy leśników na temat narastającego problemu kradzieży stoiszu jodłowego. Spotkanie sponzorowane zostało wydarzeniem z ostatnich tygodni, kiedy w samochodzie przewożącym kradziony stoisz znaleziono broń palną. W sali konferencyjnej Nadleśnictwa Kielce spotkali się pracownicy jednostek Lasów Państwowych, przedstawiciele straży miejskich ziemii świętokrzyskiej oraz reprezentanci wymiaru sprawiedliwości: sędziowie i prokuratorzy. Policja reprezentowana była przez funkcjonariuszy z Kielecczyny, regionu radomskiego i Komendy Stołecznej Policji. Mada na wieńce wykonane z jedliny sprawia, że ziemia świętokrzyska stała się rezerwuarem stoiszu dla prawie całej Polski. To prawdziwa zmora świętokrzyskich leśników. Kradzież stoiszu jest traktowana jak wykroczenie. (www.lp.gov.pl/)

Posadzili swoje drzewko

Po krótkiej instrukcji...

Głównym założeniem akcji (konkursu) „I Ty posadź swoje drzewko!” jest propagowanie zadrzewień, przede wszystkim na terenach wiejskich oraz w obrębie małych miast. Poza wymiernymi efektami, związanymi ze wzrostem powierzchni terenów zielonych oraz poprawą stanu istniejących zadrzewień, przedsięwzięcie służy również krzewieniu edukacji przyrodniczej społeczeństwa - ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkolnej, m.in. poprzez zachęcenie do udziału w pracach na rzecz zazieleniania kraju.

Korzystając z zaproszenia Nadleśnictwa Jarocin wzięło udział w tegorocznej akcji sadzenia przez uczniów drzewek w kilku szkołach, m.in. w Żegocinie oraz Grabie. Najpierw odbyło się spotkanie o charakterze otwartej dyskusji. Przedstawiciel nadleśnic-

stwa przypomniał główne gatunki lasotwórcze obszaru Polski. Przy okazji słuchacze poznali też kilka tych mniej spotykanych. Nauczyli się rozpoznawać drzewa po kształcie blaszek liściowych oraz owocach i nasionach. Zaprezentowano również poprawne techniki sadzenia młodziutkich drzewek. Uczniowie zaopatrzyli się w topaty i rękawiczki. Jeden z chłopców zabrał nawet z domu typowy kostur. Potem przystąpiono w terenie do dzieła.

Krajowy Program Zwiększania Lesistości traktuje zadrzewienia jako równorzędnym z zalesieniami czynnik ochrony i użytkowania przestrzeni przyrodniczej. Tworzy to podstawę dla podjęcia przez jednostki i organizacje, funkcjonujące w dziedzinie leśnictwa, działań promujących różne formy zazieleniania kra-

...uczniowie z zapałem zabrali się do pracy

Nadleśnictwo gościło też w Publicznym Przedszkolu w Żegocinie

ju. Zachęcamy również pozostałe szkoły do aktywnego udziału w tego typu akcjach, zapewniając wsparcie techniczne oraz doradztwo merytoryczne.

Przygotował: Jakub Wojdecki

21 kwietnia uczniowie Zespołu Szkół w Kłęce pod dyktando Róży Doerffer-Jambor świętowali Międzynarodowy Dzień Ziemi. W ramach projektu Comenius odbyły się dla uczniów zajęcia warsztatowe, zakończone ogólnoszkolną prezentacją. Dzieci obejrzały film zatytułowany „Uroczysko - Czeszewski Las”, udostępniony przez Ośrodek Edukacyjny w Czeszewie. Podczas spotkania odpowiadano na pytanie: „Jakie życzenia możemy złożyć naszej planecie?” Nietrudno się domyśleć, jakie odpowiedzi padały najczęściej. Im zdrowsza i czystsza planeta, tym komfort życia nas wszystkich będzie lepszy. Następnie zaprezentowano prace, które powstały w klasach I-VI.

Tegoroczne obchody Dnia Ziemi w Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie odbyły się 22 kwietnia. Wspólne świętowanie uczniów z południowej Wielkopolski oraz zaproszonych gości rozpoczęło się o godzinie 10.00 w obiekcie muzealnym „Powozownia”. W wypełnionej po brzegi sali kolumnowej rozbrzmiewała muzyka, najmłodszy uczestnicy obchodów zaprezentowali spektakle teatralne: „A ja coś mam” i „Wiosna w lesie”, a nieco starsza młodzież gimnazjalna i licealna na wesoło opowiedziała o współczesnych problemach ekologii. Prawdziwym rarytasem było spotkanie ze znanym fotografikiem Włodzimierzem Łapińskim. Jubileuszową wystawę prac artysty, będącą efektem jego wędrówek z aparatem po Polsce i odległych miejscach na świecie, otwarto tuż po rozpoczęciu uroczystości. Pięćdziesiąt fotogramów otaczających ze wszystkich stron zgromadzonych w sali gości pozwoliło poczuć jak „bije ogromne serce przyrody”.

Obchody Dnia Ziemi uświetniło sadzenie drzewa, będące symbolem opieki młodzieży nad gołuchowskim parkiem-arboretum. Sosnę czarną w towarzystwie uczniów posadził Jacek Konopka - prezydent Kalisza. Wspaniałą oprawę tego punktu programu przygotowali uczniowie SP w Gołuchowie, którzy przebrani za wodę, dwutlenek węgla, glukozę, tlen i słońce skandowali hasło „fotosynteza”. To właśnie oni w barwnym korowodzie prowadzili uczestników Dnia Ziemi przez park-arboretum.

W samo południe, w „Powozowni” wręczone zostały odznaki „Honorowego Opiekuna Miejsc Przyrodniczo-Cennych Gołuchowa”, podsumowano projekty ekologiczne i konkursy. Uczniowie odebrali dyplomy, nagrody i wyróżnienia.

Obchodom Dnia Ziemi, jak co roku, towarzyszył rajd „Pod drzewami”. Tym razem rywalizacja toczyła się w dwóch kategoriach: dzieci szkół podstawowych i gimnazjalistów. Najlepsi okazali się uczniowie Szkoły Podsta-

DZIEŃ ZIEMI W OŚRODKU KULTURY LEŚNEJ W GOŁUCHOWIE

Spektakle teatralne, wystawy i rajd

wowej nr 11 w Kaliszu i gimnazjaliści z Gołuchowa.

Dodatkowych wrażeń dostarczyły wizyta w Pokazowej Zagrodzie Zwierząt oraz zwiedzanie wystaw w Muzeum Leśnictwa, w tym prezentacji projektów kartek pocztowych, które zostały zgłoszone do konkursu „Pozdrowienia z Gołuchowa”. Obchody zakończyły się wspólną biesiadą w plenerze.

Honorowy patronat nad uroczystością spra-

wowali Prezydent Kalisza oraz Starosta Pleszewski. Imprezę zorganizowali Ośrodek Kultury Leśnej i III Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Kaliszu, przy współudziale Urzędu Gminy w Gołuchowie, Urzędu Miejskiego w Kaliszu, Starostwa Powiatowego w Pleszewie oraz licznych szkół i sponsorów.

Barbara Czołnik
(kierownik Działu Edukacji i Informacji
Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie)

Uczniowie SP w Gołuchowie przebrani za wodę, dwutlenek węgla, glukozę, tlen i słońce

Napełnianie źródła rzeki

Obok żeremi bobra

Obserwacje z tarasu

16 i 19 kwietnia wybrane klasy Zespołu Szkół w Kłęczu uczestniczyły w „Zielonej szkole”. Zajęcia zorganizowano w Ośrodku Edukacji Leśnej w Czeszewie.

Lekcje nie tylko w szkole? Oczywiście! IV i V klasy postanowiły pouczyć się trochę w terenie. Najlepszą okazją do tego była wizyta w Ośrodku Edukacji Leśnej w Czeszewie. Uczniowie mieli możliwość obejrzenia wystawy zbioru ponad 290 exlibrisów autorstwa K. Kmiecica (która nadal jest do obejrzenia w ośrodku). Kolejną atrakcją była emisja produkcji filmowej Nadleśnictwa Jarocin pt.: „Uroczysko - Czeszewski Las”. Po projekcji uczestnicy zielonej lekcji zostali poproszeni o przejście na taras, skąd mogli obserwować budzącą się do życia przyrodę przez ogromną lunetę obserwacyjną. Przedstawiono również nowoczesny zestaw kamer przeznaczonych do zdalnej obserwacji zwierząt z ukrycia. Po teorii nadszedł czas na dawkę praktyki. Instalacja „Rzeka” to niespotykany system elementów multimedialnych w terenie. Dzieci podzielone na trzy grupy wykonywały zadania, począwszy od napełnienia źródła rzeki, budowania ogromnych puzzli, segregacji odpadów do podlewania drzew, które rosły w oczach. Dziękujemy za aktywny udział i zapraszamy innych do rozwijania inicjatyw przyrodniczo-edukacyjnych.

Opr. Jakub Wojdecki

W telegraficznym skrócie

Do więzienia za wyrzucanie śmieci

Ministerstwo Środowiska, by zapewnić skuteczną ochronę natury, przygotowuje się do wprowadzenia ostrych unijnych dyrektyw karnych. W przydrożnych rowach, rzekach, lasach można znaleźć wszystko: stare meble, opony samochodowe, lodówki, eter, nit, puszkę, butelki, strzykawki, przeterminowane leki, a nawet pampersy i podpaski. Ci, którzy pozbywają się tych śmieci z własnych gospodarstw czy zakładów pracy, nie mają świadomości, że nie tylko zanieczyszczają one środowisko, ale także mogą mieć szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi. Ministerstwo Środowiska przygotowuje się więc do wprowadzenia dyrektyw unijnych zdecydowanie zaostrzających sankcje karne dla tych, którzy niszczą środowisko (U. Mocht, ze str. www MOŚ). (Więcej w naszym dodatku na str. 4)

Targi Hubertus Expo 2010

7-9 maja w Warszawie odbyły się VII Międzynarodowe Targi Łowiectwa, Strzelectwa i Rekreacji Hubertus Expo 2010. W czasie targów ofertę promocyjną i edukacyjną Lasów Państwowych zaprezentowali przedstawiciele Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Mazurskie” (www.lp.gov.pl/).

Wypoczynek w lesie - oferta LP

Kolejna edycja Targów Turystyki i Wypoczynku Lato 2010 odbyła się 24 i 25 kwietnia w Warszawie. Przed sezonem turystycznym ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe Lasów Państwowych zapraszały na urlop na łonie natury. Lasy mają dużą bazę turystyczną, a zainteresowanie nią rośnie zarówno wśród turystów indywidualnych, jak i wśród biur podróży oraz firm organizujących wyjazdy. Warto dodać, że na turystów czeka łącznie w roku 4,5 tys. miejsc w leśnych ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych, pokojach gościnnych i kwaterach myśliwskich. Polskie lasy przecina ponad 22 tys. km szlaków pieszych, prawie 21 tys. km szlaków rowerowych i ok. 3 tys. km szlaków konnych. Poza tym do sezonu przygotowane są już miejsca biwakowe (600 na terenie całego kraju), obozowiska (200), obiekty sportowe (100) i wiele innych. W czasie targów „Lato 2010” liczni zwiedzający mogli dowiedzieć się: jak, kiedy i gdzie korzystać z uroków i darów lasu, a także jakie są zasady zachowania się w lesie. Leśnicy promowali też nowo powstające strony internetowe „Leśnego Przewodnika Turystycznego czasowlas.pl”. Głównym celem tego serwisu jest integracja ofert turystycznych jednostek Lasów Państwowych w całym kraju oraz przedstawienie uroków wypoczynku w lasach. Swoje oferty turystyczne na najbliższy sezon zaprezentowały również: Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie, dzięki któremu na stoisku LP poza elementami związanymi z przyrodą i lasem znalazły się również elementy sztuki, Ośrodek Edukacji Ekologicznej i Integracji Europejskiej w Jedlni-Letnisku, który częstował na stoisku darami runa leśnego oraz Nadleśnictwo Szczecina - z ofertą wypoczynku w domkach w Przewięzi i leśniczówkach w Puszczy Augustowskiej (www.lp.gov.pl/).

Leśnik XXI wieku...

W dniach 6-9 maja w Ośrodku Wczasowym „Leśna Przystań” w Rewalu odbyła się III Ogólnopolska Konferencja Studentów Leśnictwa pod hasłem: „Leśnik XXI wieku - teoria a praktyka... Czego się uczymy?”. Konferencja realizowana była w ramach Porozumienia Samorządów Studentów Wydziałów Leśnych z Poznania, Warszawy i Krakowa. Jej cele to zaprezentowanie aktualnej sytuacji w wyższym szkolnictwie leśnym oraz dyskusja o możliwościach polepszenia praktycznego przygotowania leśników do pracy. Podczas spotkania studenci działający w kołach naukowych przedstawili również wyniki swoich prac badawczych (www.lp.gov.pl/).

Historyczna inicjatywa polsko-litewska

W roku obchodów 600-lecia zwycięskiej bitwy pod Grunwaldem leśnicy Nadleśnictwa Suwałki (RDLP w Białymstoku) wraz z kolegami z zaprzyjaźnionego Nadleśnictwa Mariampol na Litwie podjęli inicjatywę uczczenia tej rocznicy. 23 kwietnia na przygranicznym gruncie litewskim posadzono 600 sztuk modrzewia europejskiego, pochodzącego z wyląconego drzewostanu nasiennego Nadleśnictwa Suwałki, i 600 sztuk sadowych dębów, pochodzących z Litwy. Wspólną pracę zakończono posadzeniem w sąsiedztwie stupa granicznego nr 173 sadzonki sosny zwyczajnej, wyhodowanej w Polsce z nasion poświęconych przez Papieża Benedykta XVI (www.lp.gov.pl/).

Zestawił: Jakub W.

XXII Ogólnopolski Rajd Leśników

Kiedy: 26-29 maja 2010

Gdzie: RDLP w Toruniu

Kontakt: Joanna Bock, tel. (52) 331-87-13, kom. 784/058-817

„Na Borowym Szlaku” - pod takim hasłem przebiegać będzie XXII Ogólnopolski Rajd Leśników, który odbędzie się w dniach 26-29 maja na terenach podległych RDLP w Toruniu. W tym roku na rajdowców czekają trasy kajakowe, piesze, autokarowe i konne. Przygotowane są rejsy statkiem i żaglówkami. Będą przejażdżki bryczką, a nawet rajd motocyklistów. Jedną z wielu niespodzianek będzie występ Skaldów - gwiazdy wieczoru kończącego imprezę. Trasy przebiegają przez tereny 10 nadleśnictw:

Czersk, Dąbrowa, Osie, Przymuszewo, Różanna, Rytel, Trzebciny, Tuchola, Woźniowa i Zamrzenica. Utworzono 7 baz: Tleń, Koronowo-Pieczyska, Fojutowo, Drzewicz, Funka, Okoniny Nadziejorne, Zamrzenica. Koszt uczestnictwa jednej osoby wynosi ok. 480 zł. Przyjazd w środę 26 maja, zakończenie - w sobotę 29 maja. Informacje dotyczące m.in.: terminów rezerwacji miejsc, przebiegu tras i innych atrakcji zamieszczone są na stronie internetowej pod adresem: <http://infohelp24.eu/rajd2010> (www.lp.gov.pl).

NA SPORTOWO

XII Mistrzostwa Polski Leśników w Biegu na Orientację, 28-29 maja 2010 r. w Nadleśnictwie Jabłonna, na terenie LKP „Lasy Warszawskie”

Kiedy: 28-29 maja 2010

Gdzie: Nadleśnictwo Jabłonna, teren LKP „Lasy Warszawskie”

Kontakt: Ewa Grzywacz, Marcin Stańczak, tel. (22) 774-49-33 wew. 26 lub 21

Trasy zawodów zostały poprowadzone przez najciekawsze fragmenty Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Warszawskie”. Emocjom sportowym będą więc towarzyszyć wrażenia z pobytu w pięknych okolicach Mazowsza. Mistrzostwa odbędą się na terenach szkółki kontenerowej w Skierdach, 25 km od Warszawy. Głównym punktem pierwszego dnia rywalizacji (28 maja) będzie bieg sprinterski. Dzień póź-

niej, 29 maja, odbędzie się bieg mistrzowski, a 30 maja - wycieczka zawodowa. Podczas imprezy wystąpi zespół sygnalistów myśliwskich Nadleśnictwa Jabłonna „Akord”. Mistrzostwom patronują: Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie oraz Dyrektor Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej (www.lp.gov.pl).

Zestawił: Jakub W.

POZNAĆ OBSZARY NATURA 2000

Dla aktywnych i ciekawych

Spotkanie w Czeszewie w dniach 11-13 czerwca będzie jednym z serii organizowanych dla młodzieży warsztatów. Stworzony projekt ma za zadanie zapoznać jego uczestników z bogactwem przyrodniczym obszarów NATURA 2000 w sąsiedztwie ich zamieszkania. Realizacji podjął się Starosta Wrzesiński w porozumieniu z Nadleśnictwami Jarocin i Czerniejewo. Adresatami przedsięwzięcia są uczniowie szkół ponadgimnazjalnych powiatu wrzesińskiego. Są to uczniowie aktywni społecznie, szczególnie zainteresowani biologią, przyrodą - ciekawi nowych metod jej poznawania.

Cele przyświecające realizacji projektu są liczne. Poprzez takie działania edukacyjne chcielibyśmy podnieść świadomość młodzieży w dziedzinie ochrony zasobów przyrody oraz zachęcić do aktywnego uczestnictwa w przemyślanym korzystaniu z obszarów „naturowych”. Uczniowie będą mieli możliwość poznania bioróżnorodności flory i fauny oraz zasad funkcjonowania ekosyste-

mów, charakterystycznych dla danego terenu. W Czeszewie uczestnicy będą mogli na własne oczy zobaczyć rzadkie już w skali Europy lasy łęgowe oraz malownicze starorzecza porożrzucane na tym terenie. Poznają historie poznawanych okolic ze szczególnym naciskiem na wpływ, jaki środowisko naturalne kształtuje w gałęziach gospodarczych i rolniczych tych miejsc. Wówczas powstaną wnioski do zapytania „Czy NATURA 2000 na terenie powiatu wrzesińskiego może być szansą czy utrudnieniem w jego rozwoju, czy jest nam w ogóle potrzebna?”. W spotkaniu uczestniczyć będą przedstawiciele LP, nauki i praktyki, m.in. z Nadleśnictwa Jarocin i Czerniejewo, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (Zakładu Biologii i Ekologii Ptaków) oraz pracowników Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego.

Sprawozdanie ze spotkania zostanie przedstawione w kolejnym numerze, do lektury którego już dziś serdecznie zapraszam.

Przygotował: Jakub Wojdecki

DBAJ O ŚRODOWISKO - UNIKNIESZ KARY!

Nie zaśmiecaj swojego sumienia

Jak skutecznie chronić środowisko? Przede wszystkim przestrzegać prawa, które już istnieje. A skłonić mogą nas do tego - według Unii Europejskiej - kary za przestępstwa przeciwko środowisku. Ministerstwo Środowiska przygotowało nowelizację Kodeksu Karnego, zgodną z unijnymi wytycznymi. Nowelizacja nie zwiększa wymiaru kar, a wyłącznie zmienia znamiona czynów, które tym karom podlegają.

Na karę od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności będzie narażony każdy, kto zanieczyści wodę, powietrze lub powierzchnię ziemi substancją albo promieniowaniem jonizującym w sposób zagrożający życiu lub zdrowiu człowieka, powodujący istotne obniżenie jakości wody, powietrza, powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślin czy zwierząt w znacznych rozmiarach. Takie m.in. sankcje wprowadzają przygotowane przez Ministerstwo Środowiska „Założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks Karny oraz niektórych innych ustaw”.

Założenia zostały opracowane w związku z koniecznością transponowania do polskiego prawa przepisów Unii Europejskiej - tak zwanej „Dyrektywy karnej”. Jej celem jest zapewnienie skuteczniejszej ochrony środowiska. Stoi za nią przekonanie, że sankcje karne sprawią, iż przepisy ochrony środowiska będą skuteczniejsze, ponieważ bardziej

odstraszą, niż sankcje administracyjne czy mechanizm kompensacyjny w ramach instytucji prawa cywilnego. Surowe kary są konieczne, żeby skutecznie egzekwować prze-

z odpadami - podkreśla minister środowiska Andrzej Kraszewski.

Wdrożenie regulacji zawartych w dyrektywie będzie się odbywać przez zmianę lub uzupełnienie przepisów Kodeksu Karnego, tzn. rozdziału „Przestępstwa przeciwko środowisku” (Rozdział XXII), a także ustaw o ochronie przyrody, o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.

Przestępstwa przeciwko środowisku mają często charakter transgraniczny. Żeby przestępcy nie mogli wykorzystywać na swoją korzyść różnic istniejących w przepisach w poszczególnych państwach członkowskich - konieczna jest unifikacja prawa i współpraca. To samo dotyczy przestępstw popełnianych przez przedsiębiorstwa, których siedziby mogą znajdować się w innych państwach członkowskich. Polska, jako członek UE, jest zobowiązana do wdrożenia dyrektywy do 26 grudnia 2010 roku.

(Materiał pochodzi z www.mos.gov.pl)

**NIE ZAŚMIECAJ
SWOJEGO SUMIENIA**

pisy ochrony środowiska, które już w Polsce obowiązują. Potrzebna jest ciągła zmiana mentalności i podejścia do środowiska i w tym sankcje, które proponuje Unia mogą być pomocne. - *Równolegle działamy poprzez edukację: przekonujemy dzięki kampaniom społecznym, dlaczego dbanie o środowisko jest dla nas korzystne, m.in. poprzez trwającą w tym roku ogólnopolską kampanię „Nie zaśmiecaj swojego sumienia”, dotyczącą właściwego postępowania*

ZE SŁOWNICZKA LEŚNICZEGO

Wiosenne prace i zabiegi

Wiosna to okres intensywnych prac na szkółkach leśnych oraz w poszczególnych leśnictwach. Rozpoczynają się czynności związane z tzw. zalesieniami, dolesieniami, poprawkami oraz odnowieniami.

Dla przypomnienia krótko scharakteryzujemy powyższe hasła i terminy. **Poprawki** są czynnościami mającymi za zadanie poprawienie stanu upraw sztucznych pochodzenia (ze szkółki) w wieku do 5 lat. Wypełnia się luki powstałe wskutek wypadu - czyli ubytku - sadzonek lub siewek, uszkodzonych przez zwierzę lub porażonych np. przez owad. Uzupełnienia są czynnościami mającymi na celu poprawienie stanu upraw sztucznego pochodzenia w wieku 5 - 20 lat. Uzupełnienia oraz poprawki stanowią bardzo ważną grupę czynności gospodarczych. Zapewniają one pełne pokrycie powierzchni leśnej drzewkami w tych wypadkach, gdy właściwe zalesienia lub odnowienia niezupełnie się udały.

Uzupełnienia pozwalają na uzyskanie szybkiego zwarcia uprawy. Stanowią rodzaj poprawek, ale już nie w uprawach, lecz w drzewostanach starszych. Mają one na celu lepsze wykorzystanie powierzchni przez wypełnienie luk młodszym pokoleniem drzewek. Dolesienia w starszych drzewostanach będą stanowiły po ich usunięciu **kępy odnowieniowe**, które wejdą w skład przyszłych upraw. **Zalesianie** to proces wprowadzania lasu, ale uwaga - dotyczy powierzchni innych niż leśne, np. na nieużytkach porolnych, wydmach piaszkowych oraz powierzchniach zdegradowanych działalnością człowieka (np. hałdy kopalniane, odkryvky) - w celu przywrócenia im naturalnych warunków panujących w kompleksie biologicznym. Przed zalesieniem, niektóre rodzaje powierzchni wymagają wykonania wstępnych zabiegów agrotechnicznych, poprawiających warunki wodne oraz jakościowe podłoża gle-

bowego. **Odnowieniem** lasu nazywamy proces powstawania w sposób naturalny lub sztuczny młodego pokolenia drzew, które w miarę swojego rozwoju i wzrostu, w przyszłości wywierają istotny wpływ na kształtowanie się środowiska leśnego. W przeciwieństwie do zalesiania odnowienie lasu prowadzi się zawsze na powierzchniach leśnych, uprzednio zajętych przez las. Odnowienie lasu wiąże się zawsze z procesem rozrodu drzew i krzewów leśnych.

W Nadleśnictwie Ja-

rocin zaplanowano do wyżej wymienionych zabiegów 1.464.050 szt. sadzonek sosny, buka, brzozy, dwóch gatunków dębów, klonu jawor, grabu, lipy, modrzewia, świerka i olszy. Materiał sadzeniowy jest różny wiekowo od 1 do 2 - 3 lat. Największy udział wykazały gatunki takie jak dąb bezszypułkowy i szypułkowy oraz sosna zwyczajna (pospolita). Pozostałe stanowią już mniejszy udział w prowadzonych zabiegach.

Przygotował: Jakub Wojdecki

Sadzonki sosny